

Working group 'Orientalia Bohemica'
(moderated by Petr Charvát)

Selected bibliography relating to "Orientalia Bohemica" from the year 2010

Björn Ambrosiani (ed.): Eastern connections : excavations in the Black Earth 1990-1995. 1, The falcon motif, Stockholm: Riksantikvarieämbetet, 2001, 92 str., il., ARÚ AV ČR sign. E-BiSt/5 Volný výběr.

Björn Ambrosiani (ed.): Eastern connections : excavations in the Black Earth 1990-1995. 2, Numismatics and metrology, Stockholm: Riksantikvarieämbetet, 2004, 120 str., il., ARÚ AV ČR sign. E-BiSt/6 Volný výběr.

Björn Ambrosiani and Helen Clarke (edd.): Excavations in the Black Earth 1990 - Stockholm: Riksantikvarieämbetet, 1995, 134 str., : il., ARÚ AV ČR sign. E-BiSt/2 Volný výběr.

Arents, Ute - Eisenschmidt, Silke: Die Gräber von Haithabu. Band 1, Text, Literatur / Ute Arents und Silke Eisenschmidt, Neumünster : Wachholtz, 2010, ARÚ AV ČR signatura: E-AuHa/15.1 Volný výběr.

Arents, Ute - Eisenschmidt, Silke: Die Gräber von Haithabu. Band 2, Katalog, Listen, Tafeln, Beilagen / Ute Arents und Silke Eisenschmidt, Neumünster : Wachholtz, 2010, ARÚ AV ČR signatura: E-AuHa/15.2 Volný výběr.

Matthias Becher, Stefanie Dick (Hrsg.), Völker, Reiche und Namen im frühen Mittelalter, München: Fink, 2010, 436 str., il., ARÚ AV ČR sign. E-MiSt/22 Volný výběr.

Bocharov, Sergey: Severnoje i Zapadnoje Pričernomorje v antičnuju epochu i sredněvekovje : materialy 11-go zasedanija Sovmestnych komissij po istorii, archeologii, etnologii i folkloristike pri Prezidiume NAN Ukrainy i Akademii Rumynii = North and West Black Sea Area during Antiquity and the Middle Ages : Materials of the 11th session of the Joint Ukrainian-Romanian / Romanian- Ukrainian Commissions for History, Archaeology, Ethnography and Folklore of the National Academy of Sciences of Ukraine and Romanian Academy / pod red. S. Bočarova, V. Kožokaru, Simferopol : Tavrija, 2009, ARÚ AV ČR signatura: F9-SeveZ Volný výběr.

Sebastian Brather (ed.), Zwischen Spätantike und Frühmittelalter : Archäologie des 4. bis 7. Jahrhunderts im Westen, Berlin : de Gruyter, 2008. - vii, 480 s. : il., ARÚ AV ČR E-ErReG/57 Volný výběr.

Sebastian Brather, Archäologie der westlichen Slawen : Siedlung, Wirtschaft und Gesellschaft im früh- und hochmittelalterlichen Ostmitteleuropa / . - 2. präpar. vyd., Berlin : de Gruyter, 2008. - xii, 449 s. : il., ARÚ AV ČR E-ErReG/61,q2 Volný výběr.

Brosseder Ursula, Miller Bryan K. (edd.), *Xiongnu archaeology : multidisciplinary perspectives of the First Steppe Empire in Inner Asia*, Bonn : Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, 2011. - 653 s. : il., ARÚ AV ČR sign. E-BoCo/5 Volný výběr.

Stefano Carboni (ed.): *Venice and the Islamic World, 828-1797*, New York – New Haven – London: The Metropolitan Museum of Art and Yale University Press 2007, ISBN 978-0-300-12430-9 (mj. str. 12.-35: Stefano Carboni: Moments of Vision: Venice and the Islamic World, 828-1797, str. 14, cat. No. 87: „Trůn sv. Petra“, kamenná deska opěradla s reliéfem a nápisem v kúfi z V Středomoří, 11.- 12. století, dnes umístěn v Basilica noc Cattedrale di San Pietro in Castello, původním to kostele patriarchátu v Benátkách; str. 325 – původně snad ze sídla patriarchátu v Antiochii, náhrobní stéla?; str. 31 fig. 9: *albarello*, Sýrie, 14. století, přeznačeno na relikviář, hrobka sv. Mikuláše, chrám San Nicolò na Lidu, Benátky; str. 175-191: Walter B. Denny: Oriental Carpets and Textiles in Venice, str. 177: celní tarif z dnes rumunského Braşova z roku 1503 zmiňuje za osm měsíců dovoz celkem 500 tureckých koberců; str. 205-211: Giovanni Curatola: Venice's textile and Carpet Trade: The Role of the Jewish Merchants, ale vidět je to pořádně až po r. 1500; str. 252-275: Rosa Barovier Mentasti, Stefano Carboni: Enameled Glass between the Eastern Mediterranean and Venice, na str. 256-259 o *Aldrevandin-Gruppe*; str. 300-301: Trinita Kennedy: 18. Stefano Veneziano [doložen 1369-1385]: Trůnící Madonna s Ježíškem, 1369; Panna Maria a Ježíšek oděni ve skvostné zlatem vyšíváné hedvábí s úponkovými vzory, takové látky, tzv. *panni tartarici*, se vozily ze střední Asie, skutečná látka se našla v hrobě Can Grande I. della Scala ve Veroně [zemřel 1329]; str. 320: Walter B. Denny, Stefano Carboni: 68. Fragment of a cloth from the tomb of Cangrande I. della Scala [d. 1329] – útržek látky ze svrchní bluzy, z Tabrízu?).

Pavla Cermanová: Gog a Magog: Lid z konce světa a věků v husitství, in Robert Novotný, Petr Šámal a kol., *Zrození mýtu – Dva životy husitské epochy, K počtě Petra Čorneje*, Praha a Litomyšl: Paseka 2011, ISBN 978-80-7432-099-6, 230-243 (str. 232 – má je Mandevilla, přeložen mistrem Vavřincem, v horách u Kaspického moře deset kmenů izraelských uzavřených Alexandrem Velikým, pod nadvládou královny Amazonie tam setrvávají až do konce světa, kdy vyjdou po boku Antikrista, osvobodí své souvěrce a pobijí všechny, kdož nepřijmou židovskou víru; to je ovšem spíše výjimka, hlavně ztotožňování s Araby či Mongoly; 233 – 1241 Matthew Parys zmiňuje naděje, které vkládali Židé do Mongolů jako deseti ztracených kmenů, osvoboditelů od křesťanského jha; dnes ztracená mapa z Vědecké knihovny v Olomouci asi z poloviny 15. století měla Gogy a Magogy dvakrát, v „Kaspických horách“ a poblíž Indie; 234 – Jáchym z Fiore má výklad apokalyptického nepřítele jako draka z 12. kapitoly Janovy Apokalypsy, což převzato do pseudo-jáchymovského výkladu Izaiáše s třemi opisy v našich knihovnách, patrně z protihusitského prostředí, také popis země Magogie sousedící s Amazonií a začleněné do komplexu „Etiopie“ = říše kněze Jana; tyto názory exponoval především francouzský františkán, „prorok“ a alchymista Jan Rupescissa, z něhož se patrně poučoval Milič z Kroměříže, 235 – do Čech ho uváděl dominikán Konrád z Halberstadtu, který přivezl z Avignonu na dvůr Karla IV. Liber secretorum, výtah zařadil do své kroniky věnované pražskému arcibiskupovi; Gog a Magog jako pojmy užity v konfesijních polemikách počátku 15. století poměrně zřídka; 236 – Milič z Kroměříže pracuje s postavou Antikrista, který propustí uzavřené Židy; velmi podobně Velislavova bible, Antikrist a jeho průvodci Gog a Magog; ve druhé rovině Gog a Magog = všichni pokrytci a nepoctivci, jejich porážkou se otevře cesta ke spáse; 238 – u Jakoubka ze Stříbra Gog = hlasatelé nepravého učení a Magog = ti, kdož nepravé učení vynucují násilím; u husitů oba národy alegorickými interpretacemi) /on the symbolism of

Biblical Gog and Magog in high Middle Ages, European Jews in relation to the Mongolian empire, Gog and Magog as bearers of heresy in 15th-century religious polemic/.

Tomasz Cymbalak: Výzkum novoměstského domovního bloku mezi ulicemi Spálenou, Purkyňovou, Vladislavovou a Charvátovou v Praze 1, in Zprávy České archeologické společnosti – Supplément 78, Archeologické výzkumy v Čechách 2009, Sborník referátů z informačního kolokvia, Praha 2010 (ISSN 1211-992X), 30-31 (str. 31 - „Existence a těsné sousedství již zmíněného židovského hřbitova [první zmínka 1254] byla také doložena nálezy několika fragmentů sekundárně použitých deskových náhrobků – stél zhotovených z pískovce. V analyzovaném souboru minimálně 15 různě silných exemplářů, pocházejících z období od 14. do 60-tých let 15. století, jsou obzvláště pozoruhodné dva s červeně malovanou předlohou votivního nápisu – epitafu. Tato skutečnost nás staví před otázku o existenci případné dílny na výrobu náhrobků, která mohla být lokalizována v nejbližším okolí nebo přímo na zkoumané ploše.“) *Jewish cemetery at Vladislavova Street at Prague-Nové Město, further evidence of dating ist origins around 1200, tombstones with pre-painted inscriptions – were they carved somewhere in the vicinity?/.*

Falko Daim und Jörg Drauschke (hrsg.), Byzanz - Das Römerreich im Mittelalter = Byzantium - the Roman Empire in the middle ages = Byzance - l'Empire Romain au moyen age. Teil 3, Peripherie und Nachbarschaft = Periphery and vicinity = Périphérie et voisinage, Mainz : Römisch-Germanisches Zentralmuseum, 2010, 445 s. il., faksimil, ARÚ AV ČR signatura E-MoRö/84//3 Volný výběr.

Glas in Byzanz - Produktion, Verwendung, Analysen / Jörg Drauschke, Daniel Keller (ed.) = Glass in Byzantium - production, usage, analyses: international workshop organised by the Byzantine Archaeology Mainz, 17th - 18th of January 2008, Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Mainz : Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, 2010, RGZM-Tagungen, ISSN:1862-4812 ; 8, ISBN 978-3-88467-147-4.

Eilbracht, Heidemarie: Filigran- und Granulationskunst im wikingischen Norden : Untersuchungen zum Transfer frühmittelalterlicher Gold- und Silberschmiedetechniken zwischen dem Kontinent und Nordeuropa / Heidemarie, Eilbracht. Köln : Rheinland, 1999, ARÚ AV ČR signatura: E-ZeArB/11 Volný výběr.

Elek, Benkő: A középkor és a kora újkor régészete Magyarországon = Archaeology of the Middle Ages and the Early Modern Period in Hungary. 1. / szerkesztette Benkő Elek, Kovács Gyöngyi. Budapest : Magyar Tudományos Akadémia, 2010, ARÚ AV ČR signatura: F6-Közé/1 Volný výběr.

Elek, Benkő: A középkor és a kora újkor régészete Magyarországon = Archaeology of the Middle Ages and the Early Modern Period in Hungary. 2. / szerkesztette Benkő Elek, Kovács Gyöngyi. Budapest : Magyar Tudományos Akadémia, 2010, ARÚ AV ČR signatura: F6-Közé/2 Volný výběr.

Helen Farley: A Cultural History of Tarot – From Entertainment to Esotericism, London-New York: I. B. Tauris 2009, ISBN 978 1 84885 053 8 (str. 8 s pozn. 13 na str. 178 – poprvé v Evropě karty na konci 13. století, v pojednání autora jménem Pipozzo di Sandro Trattato del governo della familia, Siena 1299, poprvé naibi; ve Francii poprvé 1328, zde též uvedena literatura; r.

1371 Pedro IV., král aragonský, objednal od Katalánce jménem Jaume March karetní hru; r. 1377 mnich Johannes z kláštera v Rheinfelden /Švýcarsko/ popisuje karetní hru, ve stejném roce ludus cartarum zavedena do Švýcarska a neprodleně zakázána; str. 9 – zhruba z téže doby karty v různých soupisech v Sieně, Florencii, Paříži, Basileji; italská kronika Viterba psaná roku 1480 uvádí, že hru zavedli do Viterba žoldnéri někdy kolem roku 1380, měla přijít od Saracénů a jmenovat se naib; r. 1380 poprvé v majetkovém soupisu ve Španělsku; r. 1397 zakázána karetní hra v Ulmu a ve stejném roce v Paříži; hra v karty přišla do Evropy nejspíš v poslední čtvrtině 14. století, a to přes Benátky, už jako 52 karet ve 4 sadách; str. 9-11 o indickém původu hry, pokládá za nepravděpodobný; str. 11-12 o kartách v Číně, tam od 10. století, nejstarší zachované z Turfanu z 11. století, ale odtud asi taky ne; str. 12-18 že nejpravděpodobněji přišly z oblasti islámu; str. 35 – tarotové karty vynalezl, jak se zdá, vévoda Filippo Maria Visconti v Miláně a jejich první hru namaloval umělec Michelino da Besozzo; stalo se tak asi před rokem 1425; str. 36 – nejspíš zavedeny v období let 1414-1418, a promítají se do toho sklony a sympatie Viscontiů; nejstarší zachovaná hra Visconti-Sforza, dnes v Pierpont Morgan Library, New York; str. 49 – ikonografie tarotu má původ ve středověké Evropě, nic staršího v tom asi není; str. 55-58 – karta Papežka – krom papežky Jany se tak říkalo i Guglielmě Bohemě, a na str. 56 Fig. 4 ve hře Visconti-Sforza je, sedí na stolci ve splývavém rouchu s čímsi na způsob tiary a berlou; str. 57 – sestra Maifreda, Guglielmina následovatelka, byla sestřenicí Mattea Viscontiho, takže Viscontiové proti inkvizici Guglielmin kult podporují, a to zvláště po roce 1420, a karta Papežka možná vzpomínkou na ni) /*history of cards and card-playing in medieval Eurasia, tarot cards invented by Filippo Maria Visconti in Milan at the beginning of 15th century*/.

Matthew S. Gordon: Preliminary Remarks on Slaves and Slave Labour in Third/Ninth-Century ^cAbbāsīd Empire, in Laura Culbertson (ed.): Slaves and Households in the Near East, with contributions by Indrani Chatterjee, Laura Culbertson, Matthew S. Gordon, Kristin Kleber, F. Rachel Magdalene, Hans Neumann, Andrea Seri, Jonathan S. Tenney, Ehud R. Toledano and Cornelia Wunsch, Papers from the Oriental Institute Seminar Slaves and Households in the Near East held at the Oriental Institute of the University of Chicago 5-6 March 2010, Chicago, Illinois: The Oriental Institute of the University of Chicago (Oriental Institute Seminars No. 7) 2011, ISBN 13: 978-1-885923-83-7, ISBN 10: 1-885923-83-X, str. 71-84 (prosopografická studie o otrockých osudech v 9. století, zpěvačka a hudebnice Mahbūba a vojenský velitel Wasīf tureckého původu, z *Kitāb al-buldān* od al-Ja'kūbīho (♂) a *Murūdž ad-dhahāb* od al-Mas'ūdīho (♀); str. 72 – jen za al-Ma' mūna [813-833] získány v Samarkandu 3000 mladých mužů do otroctví; str. 73 – Mutawakkil obdržel od významného měšťana Bagdádu 200 otroků a otrokyní; Wasīf, původně otrok brníř, obdržel v Sámāře přiděl půdy; nato zakoupil vládce otrokyně a přidělil je Turkům, aby s nimi zakládali rodiny; s domorodkami se ženit zakázal; Wasīf nakonec zahynul v palácové šarvátce roku 867; Mahbūba narozena [?] a vychována v Iráku jako *muwallada*, tj. dcera Araba a otrokyně nearabského původu, otec ji však zjevně za dceru nepřijal a prodána; získala významné postavení na dvoře al-Mutawakkila, po jeho zavraždění připadla jednomu z Turků, znelíbila se a zřejmě zemřela ve vězení; str. 77 pozn. 10 = zachovány osvobozovací listy pro otrokyně, ale téměř žádné pro otroky vojáky; str. 78 – o příručce Ibn Butlāna, a že neodkazuje na otroky a otrokyně slovanského původu; str. 79 – otroci patrně většinou mladí, ale doklad o dospělém muži zotročeném se syny;) (dostupné z adresy <http://oi.uchicago.edu/pdf/ois7.pdf> (cit. 17. 9. 2011) /*slavery and slaves in 9th-century Abbasid khaliphate*/.

Gyulai, Ferenc: Archaeobotany in Hungary : seed, fruit, food and beverage remains in the Carpathian Basin from the Neolithic to the late Middle Ages / Ferenc Gyulai. Budapest : Archaeolingua Alapítvány, 2010, ARÚ AV ČR signatura: E-Archa/21 Volný výběr.

Joachim Henning (ed.): Post-Roman towns, trade and settlement in Europe and Byzantium. Vol. 1, The heirs of the Roman West, Berlin: de Gruyter, 2007, xxiii, 568 str., 24 str. obr. příl. : il., fot., mapy, plány, ARÚ AV ČR sign. E-MiStu/5//1 Volný výběr.

Joachim Henning (ed.): Post-Roman towns, trade and settlement in Europe and Byzantium. Vol. 2, Byzantium, Pliska, and the Balkans, Berlin: de Gruyter, 2007, xix, 707 str., 36 str. obr. příl. : il., fot., mapy, ARÚ AV ČR sign. E-MiStu/5//2 Volný výběr.

Chamidullina, E. - Valiullin, G.: Materialnaja kultura baškirskogo naroda (Material culture of the Bashkir nation, in Russian)/ [naučnyj red. G. Valiullin ; avtor-sostavitel' E. Chamidullina]. Ufa : Nacionalnyj muzej Respubliki Baškortostan, 2009, ARÚ AV ČR signatura: F9-ChMa Volný výběr.

Petr Charvát: Slyšte volání muezzinovo – České země a arabský svět ve starším středověku (do roku 1300), Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni 2010, ISBN 978-80-7043-947-0, 210 str., 21 černobílých ilustrací /*material and immaterial evidence for contacts between the Czech-speaking lands and the Arab world , c. 800-1300 A.D./*.

Chłodnicki Marek, Kobusiewicz Michał, Kroeper Karla (edd.), Kadero : the Lech Krzyżaniak excavations in the Sudan, Poznań : Poznań Archaeological Museum, 2011. - 443 s. : il., ARÚ AV ČR sign. E-StafP/10 Volný výběr.

Innes, Matthew: State and society in the early Middle Ages: the middle Rhine valley, 400 - 1000 (Cambridge studies in medieval life and thought. Series), Cambridge: Cambridge University Press, 2006, ISBN - 978-0-521-02716-8, ISBN - 0-521-02716-0.

Petr Juřina a kolektiv: Náměstí Republiky – Výzkum století, Praha: ARCHAIA, o. s. 2009, ISBN 978-80-254-4494-8 (str. 52-53 – Vojtěch Kašpar–Jaromír Žegklitz: O prstenu žida Mojžíše, syna Šalamounova, obr. na str. 53; str. 92-94 – Peter Kováčik-Petra Veselá: Zapomenutý alchymista – na volném prostranství za domy, za zadní zdí domu později Kapounovského, asi 1 m hluboká jáma s odpadem včetně odhozu nepotřebných alchymistických nádob = 22 exemplářů destilačního aparátu sestávajícího ze spodní kotlovité nádoby s okrajem se žlábkem [*cucurbita*], do něhož zapadá svrchní kónická nádoba na obou koncích otevřená [*aludel*], dále fragmenty 6 tyglíků; datováno do 2. pol. 14.- 1. pol. 15. století)/*the Náměstí-republiky excavations at Prague: ring of gold with a Roman cameo and inscription in Hebrew characters giving the name Moshe bar Shelomo, refuse pit wiht alchemical materials discarded before 1450/*.

Koval', Vladimir Jurjevič: Keramika Vostoka na Rusi, IX-XVII veka, Moskva: „Nauka“ 2010, ISBN 978-5-02-037583-3 (hispanomaurské, Kášán, Ráj, Egypt, Sýrie, střední Asie, Čína – zelené seladony) /*Eastern pottery in Russia, 9th to 17th century – Hispano-Moresque, Iranian of Kashan and Rayy, Egypt, Syria, Central Asia, China – green celadons/*.

Igor Kyzlasov and Gheorghe Postică (edd.), Leonid R. Kyzlasov, *The urban civilization of northern and Innermost Asia : historical and archaeological research*, București : Editura Academiei Române, 2010. - 426 s. : il. ARÚ AV ČR E-FIMaA/7 Volný výběr.

Babette Ludowici und Heike Pöppelmann (edd.), *Das Miteinander, Nebeneinander und Gegeneinander von Kulturen : zur Archäologie und Geschichte wechselseitiger Beziehungen im 1. Jahrtausend n. Chr.*, Stuttgart : Theiss, 2011. - 202 s. : ill., ARÚ AV ČR E-NeStS/2 Volný výběr.

N.A. Mažitov, F.A. Sungatov, A.N. Sultanova (edd.): *Sokrovišča drevnej Ufy = Treasures of ancient Ufa - Ufa: Gosudarstvennoje respublikanskoje izdatel'stvo "Baškortostan"*, 2008, 111 str., obr., fot., plány, mapy, ARÚ AV ČR sign. F9-MaSo Volný výběr.

Roderick J. McIntosh, *Ancient Middle Niger : urbanism and the self-organizing landscape*, Cambridge : Cambridge University Press, 2005, 978-0-521-01243-0, 0-521-01243-0, - xvi, 261 s. :il., ARÚ AV ČR E-CaStS/7 Volný výběr.

Alastair Northedge, *The historical topography of Samarra*, 2. upravené vyd., London : British School of Archaeology in Iraq, 2007. - 375 s., [48] s. obr. příl. : il., ARÚ AV ČR E-SaStu/1,q2 Volný výběr.

Aynur Özet, *Sparkles from the deep : glass vessels of the Bodrum Museum of Underwater Archaeology*, Istanbul : Bericap, 2000, 184 s. : il., ARÚ AV ČR signatura F8-ÖzSp Volný výběr (sklo z vraku v Serçe Limanı) /*glass from the Serçe Limanı wreck*/.

Şule Pfeiffer-Taş ; mit Beiträgen von G. Forstenpoitner ... [et. al.], *Funde und Befunde aus dem Schachtbrunnen im Hamam III in Ayasuluk/Ephesos : eine schamanistische Bestattung des 15. Jahrhunderts*, Wien : Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2010. - 128 s. : il., ARÚ AV ČR E-Denk/389 Volný výběr.

E. A. Рыбина: *Международные связи Новгорода*, in Валентин Л. Янин: *Очерки истории средневекового Новгорода*, Москва: Языки славянских культур 2008, 359-374 (360 Ris. 63 jsou hlavní trasy obchodu – do Pobaltí, puť iz Varjag v Greki a po Volze do Bulgháru, ale dál jen Západ a Pobaltí; 364 – že v 9.- 11. století pěstovali novgorodští styky se záposlovanskými státy, které po roce 1100 ustaly; 364-367 o obchodu s Pobaltím, Hanza, Anglie; 367-370 o dvorech cizích kupců v Novgorodě; 370-374 o západních nálezech v Novgorodě, vyobrazeny na str. 371 Ris. 67: plomby, spony, prsteny, vyřezávané střenky nožů, dřevěný codex voskovaných tabulek, písátko) /*foreign, chiefly Western, finds from medieval Novgorod, 9th to 14th century*/.

Jaroslav Sojka a kol. (Veronika Horová, Annette Ahrens, Gabriela Blažková, Ingrid Haslinger, Josef Matíášek): *Porcelán na Pražském hradě – Krása a užitek*, Praha: Správa Pražského hradu 2011, ISBN 978-80-86161-71-6 (mj. str. 21-32 – Gabriela Blažková, Josef Matíášek: *Porcelán, kamenina a fajáns z archeologických výzkumů Pražského hradu*: str. 29-30 *Nálezy z Vladislavského sálu*, str. 29: klenební zásypy z konce 16. a poč. 17. století, kde str. 30: poprvé u nás burské oříšky, zrno kávy, pistáciové oříšky; str. 30-32 *Nálezy nejstarších porcelánových importů na Hradě*, str. 30 – šest kusů čínského modrobílého porcelánu, časové rozmezí uložení 1550-1650; str. 31 zlomek z Rožmberského paláce – v dláždění, na němž spočinula spáleništní vrstva z r. 1541; str. 31 zlomek ze Zlaté uličky – snad výrobek císařských dílen v Ting-Te-čen,

14.- 15. století, stratigrafický kontext nejasný, z vrstvy 16. století snad v návaznosti na požár z r. 1541 druhotně přemístěné ve 20. století, není souvislost s osídlením Zlaté uličky; str. 31 – zatím ojediněly nález z Malé Strany z konce 16. století; Anon.: Úplný katalog exponátů, str. 81-278: archeologické nálezy popsány na str. 85, č. 3 = Rožmberský palác, č. 4 = Zlatá ulička) [*most recent list of finds of Chinese pottery imports from the Prague Castle, residence of kings of Bohemia where such imports probably landed first: six items, of which four deposited roughly between 1550 and 1650, but two from contexts one definitely and one possibly earlier than 1541*].

Pavel Soukup: „Machometáni“ v polemikách Husovy doby, in Robert Novotný, Petr Šámal a kol., Zrození mýtu – Dva životy husitské epochy, K počtě Petra Čorneje, Praha a Litomyšl: Paseka 2011, ISBN 978-80-7432-099-6, 216-229 (216 – roku 1437 přivedli uherští velitelé do Prahy k Zikmundovu dvoru čtyři turecké důstojníky zajaté v bojích u Bělehradu; 216-217 - „machometány“ si přezdívali zástupci obou svářících se stran v Čechách počínajícího 15. století; 217 pozn. 11 – cituje Exhortaci k Arabům a Židům dominikánského převora Zdeslava, s lit.; 218 – uměřenější postoj k islámu zaujímá překladatel Mandevillova cestopisu, asi Vavřinec z Březové; má i stručný Muhammadův životopis; ve své Světové kronice vystupuje však mistr Vavřinec jako neúprosný křesťanský kritik islámu; 219 – další informace poskytuje Martin z Opavy a také staročeská světová kronika Martiniani = překlad dějepravy Jakuba Twingera z Königshofenu od autora nazývajícího sebe sama Beneš z Hořovic, tisk 1488; k Honoriovi I. zpráva o Muhammadovi, český překlad ji vynechává, na konci však přidává seznam církevních provincií, výklad o Svaté zemi a pojednání o islámu; posledně jmenované není z Twingera, obsahuje překlad úvodních deseti kapitol Historiae orientalis Jakuba de Vitry; tento rukopis byl na UK k dispozici v latinské verzi a jsou i jeho opisy [např. UK XIX B 26]; pozn. 23 – počátek spisu je i v jednom rukopise vyšebrodském; postoj Martiniani i Vitryho k islámu nepřátelský; další údaje v protižidovské polemice; 220 – Dialogus Petra Alphonsi 5 – popis islámské věroučné praxe [pozn. 24 – 2 rkp na Hradě v archivu metropolitní kapituly]; dále Epistola rabbi Samuelis z r. 1339, patrně sepsal marocký biskup Alfonso Buenhombre, kde relativně racionální postoj k islámu, velmi rozšířená, jen v pražských knihovnách 12 rkp, i německé překlady; Zlatá legenda, Pelagius; 221 – z 32 českých textů Legenda má Pelagia jen 12 rkp; Pelagius není ani ve stč. Pasionálu, překladu to Legenda; někdy vypouštěna pasáž o islámu, jindy však i výpisy z legendy včetně islámské pasáže; rkp Vědecké knihovny v Olomouci M II 91, patrně z kartouzy u Dolan, má husitské a protihusitské spisy, výpisy o židovských bludech Talmudu a islámský text ze Zlaté legendy; Machometius Sarracenorum propheta – rkp Národní knihovny III C 14, těsně před r. 1400 – vznikl však v Míšeňsku či Uhrách, do Čech se dostal neznámo jak; 222 – text, zvaný Gregorianus, vznikl ve 12. století na základě arabsky psané křesťanské apologie al-Kindiho, avšak se středoevropskou[?] interpolací 14. st. o M. fabrikaci zázraků; 1390 inkviziční vyšetřování neznámého mendikantského mnicha[?], stoupence Matěje z Janova, který vypověděl, že o M. ví pouze od Marka Pola a že uvažoval o možnostech misii v islámských krajích; pozn. 36 – magister mense, který mu půjčil Milión, vlastnil prý i „excerpta o M.“, sepsaná pro Karla IV. neznámým augustiniánem eremitou; dobře informován byl Jan Hus; 223 – v kázání na svátek Navštívení citoval z koránu dva výroky o Panně Marii, ale jinak mu byli protivníky křesťanství; čerpal asi z Wycliffa, ale i z jiných zdrojů; Jakub de Vitry? světové kroniky? 224 – Hus ovšem schvaloval křížové výpravy a želel válek křesťanů s křesťany; 225 - „machometistae“ patrně = bludaři a odpadlíci od víry pravé, a také zastánci násilného potlačování odlišných vyznání) /on sources for Islam and Muslims in Central Europe of the high Middle Ages, both moderate stances and anti-Muslim Christian attitudes, Qur'an in pre-1420 Prague, John Hus citing the Qur'an/.

[Redaktion Eva Speitel]: Die mittelalterliche jüdische Kultur in Erfurt. Bd 2, Der Schatzfund : Analysen, Herstellungstechniken, Rekonstruktionen, Weimar: Thüringisches Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie, 2010, 495 s.,il., ARÚ AV ČR sign. F3-MiJü/2 Volný výběr.

Victor Spinei, [Ed. a 3-a rev.], Moldova în secolele XI-XIV / - Chişinău, : Universitas, 1994. - 491 s., 48 obr. : obr., fot., mapy, ARÚ AV ČR F8-SpMol Volný výběr (Moldova in the 11th to 14th century, aged but rare publication).

Veronika Staňková: Výzkum fragmentu středověkého židovského hřbitova v Purkyňově ulici na Novém Městě v Praze 1, in Zprávy České archeologické společnosti – Supplément 78, Archeologické výzkumy v Čechách 2009, Sborník referátů z informačního kolokvia, Praha 2010 (ISSN 1211-992X), 32-33 (str. 32: potvrzení židovské zahrady dvěma listinami Přemysla Otakara II. z roku 1254, v písemných pramenech dále až do roku 1478; dvě hrobové jámy zahloubené jednak do půdního typu a jednak do starších archeologických situací; str. 33: zjištěny dva hroby patrně s rakvemi, orientace Z-V; starší horizont = kulturní vrstva s nálezy 13. století, a rozměrnějšími sídlištními objekty s keramikou sklonku 12. až první poloviny 13. století; → osídlení Újezdu sv. Martina překryto „někdy ve 13. století“ rozrůstající se židovskou zahradou) /*new evidence from the Jewish cemetery at Vladislavova Street, Prague-Nové Město, beginning probably around or after 1200*/.

Petr Starec: Pařížská ul. čp. 68/V, in Zdeněk Dragoun a kol., Archeologický výzkum v Praze v letech 2007-2008, „Pražský sborník historický“ XXXVII, 2009, 403-485, na str. 451-452 (451 – na dvoře zjištěno souvrství a sídlištní objekty s keramikou s archaickými zduřelými okraji; nalezena i část číšky z tzv. islámského skla, str. 452 – na zlomku pás modrého emailu se zlomky arabského nápisu provedeného tekutým zlatem, podle Hedviky Sedláčkové ze druhé čtvrtiny 13. století a ze syrských skláren) /*new find of a glass cup of possibly Syrian origin, dating c. 1225-1250, in Prague-Staré Město*/.

Fuad Chasanovich Valejev , G.F. Valejeva-Sylejmanova, Drevneje iskusstvo Tatarstana, 2. dopol. Izd. (Early art of Tatarstan, in Russian), Kazan': Tatarskoje knižnoje izdatel'stvo, 2002, 101 s., 177 fot. v příl. : obr., fot., ARÚ AV ČR signatura Volný výběr.

Péter Vargyas [ed.], De Oriente antiquo et regione Danuvii Pannoniaque, Sopianae : de religione Christiana et Pannonia in saeculis Romanis posterioribus, Pécs : Bornus Nyomda, 2005. - 176 s., 222 s. : il., ARÚ AV ČR E-SpNo/19-20 Volný výběr.

Bettina Zorn, Alexandra Hilgner (eds.): Glass along the Silk Road from 200 BC to AD 1000: international conference within the scope of the "Sino-German project on cultural heritage preservation" of the RGZM and the Shaanxi Provincial Institute of Archaeology, December 11th - 12th 2008 ([RGZM-Tagungen](#), ;ISSN:1862-4812 ; 9), Mainz : Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, 2010, ISBN - 978-3-88467-148-1.